

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Iansenij sententia confutatur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

conjunctio, specialissima gratia non est.

320. Respondeo quod licet gratia infusio, secundum se considerata, sit beneficium generale ordinis supernaturalis, infusio tamen ejus ex intentione ut cum morte conjungatur, speciale beneficium est; quia huic conjunctioni est annexa gloria infallibiliter, & ex illius efficaci intentione procedit. Similiter licet mors, considerata secundum rationem omnibus hominibus communem, non sit donum Dei, sed potius poena primi peccati, per quod in mundum intravit, ut ait Apostolus ad Roman. 5. prout tamen est conditio quaedam requisita ad habendum statum immobilem in gratia, & ad gloriam obtinendam, datur ex speciali Dei providentia, & est speciale ejus beneficium, sicut & ipsa beatitudo ad quam perducit. Unde egregie Augustinus: *Tantam Deus gratiam fidei præstitit, ut mors, quam constat vitæ esse contrariam, instrumentum fieret, per quod transiretur ad vitam.*

369. Ad confirmationem ex autoritate D. Thomæ desumptam, dicatur ipsum loqui de perseverantia finali, longo tempore durante, ad quam necessario requiritur divinum auxilium, tum protegens, tum dirigens contra impulsus temptationum. Dici etiam potest, in casu posito intervenire protectionem divinam, quasi præservativam, quatenus eâ intentione Deus mortem homini immittit, ut à temptationibus eventuris, si diutius vita duraret, eum liberet, juxta illud Sapient. 4. *Raptus est ne malitia mutaret intellectum ejus: & illud Christi Matth. 24. Nisi breviter fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro: sed propter electos breviantur dies illi.*

§. V.

Jansenij sententia confutatur.

Dico tertio: Homo in statu innocentie, præter auxilia debita connaturaliter integritati naturæ, gratiæ habituali, & virtutibus infusis, à quibus habebat quod posset perseverare, alio speciali auxilio ad perseverandum infallibiliter usque in finem statûs viæ indigebat.

370. Probatur primò ex D. Augustino Epistolâ 106. cujus verbis Concilium Arausicanum canonem 19. composuit, in quo dicitur: *Natura humana, etiamsi in illa integritate, in qua condita est, permaneret, nullo modo seipsam, Creatore suo non adjuvante, servaret.* Neque potest responderi, Concilium loqui de auxilio duntaxat sufficienti, & communi, tribuente posse perseverare; non verò de efficaci & speciali, conferente actu perseverare: alias enim canon ille, adversus Semipelagianos editus, nihil contra ipsos determinaret, utpote cum illi auxilia sufficientia ad perseverandum finaliter non negarent, sed duntaxat efficacia, ut fateretur Jansenius.

371. Probatur secundò ex D. Thoma, hic art. 10. ad 3. ubi ex Augustino docet quod homo in primo statu accepit donum, per quod perseverare posset, non autem accepit ut perseveraret. Ergo sentit hominem in statu innocentie, præter auxilium debitum integritati naturæ, & gratiæ habituali, dans illi posse perseverare, indiguisse alio magis speciali ad perseverandum finaliter in bono. Unde quæst. 27. de verit. art. 5. ad 3. docet, quod tunc homo indigebat ad perseverandum divinâ providentiâ eum dirigente & adjuvante.

372. Probatur tertio: Eadem est ratio de homine in statu innocentie, quoad indigentiam specialis

A auxilij ad perseverandum, ac de Angelis bonis, ut fateretur Jansenius, & est manifestum: Sed boni Angeli eguerunt speciali auxilio, ut finaliter in bono perseverarent: Ergo & primi parentes in statu innocentie. Minor probatur ex Augustino 12. de civit. cap. 9. ubi Angelos bonos, qui in dilectione Dei perseverarunt, accepisse majus aliquod auxilium, quam mali qui ceciderunt, apertè docet his verbis: *Istis mala voluntate cadentibus, illi amplius adjuti, ad eam beatitudinis plenitudinem, unde se nunquam casuros certissimi fuerunt, pervenerunt.* Quod certè supponit bonos Angelos indiguisse ad perseverandum speciali auxilio; alias enim frustra omnino dicerentur amplius adjuti. Neque potest majus illud adjutorium, bonis Angelis concessum, de certa scientia, quâ jam beati noverunt se nunquam lapsuros, interpretari, ut rectè demonstrat Erius in 2. distinct. 41. §. 13. cujus verba retulimus in Tractatu de voluntate Dei.

Quartò probari potest conclusio ratione D. Thomæ, quam supra §. 2. fusè expendimus. Omne quod est de se variabile, ad hoc ut figatur in uno, indiget auxilio alicujus agentis immobilis: Sed liberum arbitrium in Angelis, & in primis parentibus erat mobile, ac veribile de bono in malum, ut infelix eventus satis ostendit: Ergo ut firmarentur in bono, & in eo infallibiliter perseverarent, speciali Dei auxilio indigebant. Unde D. Augustinus concione 2. in Psal. 32. loquens de bonis Angelis, sub nomine & figura celorum, inquit: *Nec ipsi firmitatem sibi propriam præstiterunt: verbo Domini celi firmati sunt. & spiritus oris ejus omnis virtus eorum.* Idem docet Gregorius magnus lib. 25. Moral. cap. 8. ubi de Angelis ait, *Alijs cadentibus, alios à Deo fuisse solidatos; uique similiter casuros, nisi solidati fuissent.*

Denique eadem veritas suaderi potest aliâ ratione, quam loco citato insinuavimus. Auxilium quod est effectus specialis divinæ providentiæ, est speciale: Sed auxilium quo homo in statu innocentie indigebat ad perseverandum infallibiliter in bono usque ad finem viæ suæ, erat (etiam suppositâ justitiâ originali, & gratiâ sanctificante) effectus specialis providentiæ Dei pro illo statu: Ergo homo in statu innocentie, præter auxilia, gratiæ sanctificantis, & justitiæ originali connaturaliter debita, quibus poterat perseverare, indigebat alio speciali, quo de facto & infallibiliter perseveraret. Major constat: Minor verò probatur. In quocumque statu homo existat, semper effectus prædestinationis ejus, est effectus specialis providentiæ Dei erga ipsum: Sed auxilium homini in statu innocentie necessarium ad infallibiliter perseverandum usque in finem viæ, fuisset effectus prædestinationis ejus in tali statu: Ergo & effectus specialis providentiæ Dei. Minor est evidens: cum enim ex una parte prædestinatio nihil aliud sit in intentione Dei, quam præparatio, & in executione nihil aliud quam collatio donorum, quibus certissimè creatura rationalis gloriam æternam sibi acquirit: ex alia verò parte auxilium necessarium ad infallibiliter perseverandum in gratia usque ad finem statûs viæ, sit unum, imò maximè præcipuum ex illis donis, manifestum est, quod fuisset effectus maximè præcipuus prædestinationis hominis in statu innocentie existentis, etiam si remanisset in illo statu. Major verò probatur: In quocumque statu homo consideretur, semper ejus prædestinatio est specialis providentiæ Dei erga ipsum, est enim specialis

specialis electio ipsius præ alijs ad gloriam: Ergo in quocumque statu consideretur homo, effectus prædestinationis ejus est effectus specialis providentiæ Dei erga ipsum.

375. Dices cum Jansenio: Si Adam in statu innocentia perseverasset usque ad finem viæ suæ, discretio hominum salvandorum, atque adeo eorum prædestinatio ad gloriam, non fuisset ex gratia, nec à Deo, sed à libero arbitrio, sive ab ejus merito ut prævisio, antequam Deus illos prædestinaret, ac proinde tunc prædestinatio hominum non fuisset specialis providentia Dei.

376. Sed contra primò: Eadem est ratio, quantum ad hoc, de hominibus in statu innocentia, ac de Angelis in statu viæ, ut fateatur Jansenius: Sed discretio bonorum & malorum Angelorum fuit ex Deo, & gratia ipsius, non verò ex libero arbitrio, sive ex ejus merito ut prævisio: Ergo & discretio hominum salvandorum à reprobis, in statu innocentia, fuisset ex Deo, non verò ex libero arbitrio, sive ex ejus merito ut prævisio. Minor probatur ex Augustino 11. de civit. cap. 19. ubi ait, *Inter sanctos Angelos & immundos fuisse discretum, ubi dictum est, & divisit Deus inter tenebras & lucem: & addit, Solus quippe Deus illa discernere potuit.* Unde Apocal. 7. omnium Angelorum in conspectu throni Dei procidentium, hæc est perpetua laus & confessio: *Benedictio & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, virtus, & fortitudo Deo nostro, in secula seculorum, Amen.* Quibus verbis, omnium bonorum gloriam ad Deum referentes, deque omnibus Deo gratias agentes, omne meritum, & omnem bonum liberi arbitrij usum, eorumque in bono perseverantiam, in Deum ut authorem reducant.

377. Contra secundò: Cum omnis ordinatè appetens prius intendat finem, quam media ad illum ordinata velit; meritaque electorum sint media eos ad gloriam conducentia; non potest Deus absque inordinatione prius velle, nec proinde prius videre meritum hominis in aliquo statu, quam ipsum prædestinet ad gloriam, ut in Tractatu de prædestinatione fuse ostendimus.

Disp. 2.
art. 1.
§. 7.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

378. **O**bjicies primò: D. Augustinus lib. 1. de corrept. & gratia cap. 11. & 12. expressè docet, quod Adam per liberum arbitrium perseverare poterat, & quod ut veller perseverare, Deus in ejus reliquerat arbitrio: Sed illud non dicitur relictum arbitrio, vel fieri per liberum arbitrium, quod fit tantum ex gratia speciali, sive ad quod requiritur speciale auxilium: Ergo in doctrina Augustini, Adam in statu innocentia non indigebat auxilio speciali ad perseverandum, superaddito donis integritatis naturæ & gratiæ sanctificantis, ac concursui ipsis connaturaliter debito.

379. Respondeo quod quando D. Augustinus affirmat Adamum per liberum arbitrium potuisse in bono perseverare, solum intendit declarare facilitatem quam habebat perseverandi in bono, ratione doni integritatis perfectè subicientis partem inferiorem superiori, & superiorem Deo, ac prohibentis omnem rebellionem, seu motum inordinatum concupiscentiæ. Unde ibidem cap. 11. sic ait: *Ille non opus habebat eo adjutorio quod implorant sancti, cum dicunt, video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ &c. quoniam in eis caro concupiscit*

Tom. IV.

A *adversus spiritum, & spiritus adversus carnem, atque in tali certamine laborantes ac periclitantes, dari sibi pugnandi vincendique virtutem per Christi gratiam possunt. Ille verò nullà rixâ à seipso adversus seipsum tentatus, atque turbatus, in illo beatitudinis loco, suâ secum pace fruebatur.* Solutio est D. Thomæ 2. 2. quæst. 137. art. 4. ad 2. ubi hunc locum Augustini, qui est præcipuum Jansenianæ doctrinæ fundamentum, ita interpretatur, ait enim: *Dicit Augustinus in libro de corrept. & gratia, quod primo homini datum est, non ut perseveraret, sed ut perseverare posset* **B** *LIBERVM ARBITRIVM, quia nulla corruptio tunc erat in humana natura, quæ PERSEVERANDI DIFFICULTATEM praberet.* Unde S. Augustinus solum intendit excludere à statu innocentia necessitatem specialis auxilij sanantis infirmitatem naturæ (quale in nobis requiritur ad perseverandum) non tamen negat in primo homine necessitatem specialis auxilij, figentis ac firmantis liberi ejus arbitrij veritatem.

C *Objicies secundò: Donum perseverantiæ erat debitum connaturaliter homini in statu integritatis & innocentia: Ergo non erat speciale Dei beneficium. Consequentia manifesta est, Antecedens probatur. Omni formæ in suo subiecto non impeditur debetur concursus ad id omne, quod ex natura sua exigit: Sed gratia habitualis in homine integro, est forma ex natura sua exigens perseverantiam & firmitatem, nullumque quantum ad hoc patiens impedimentum, sicut patitur in homine lapsò, ob rebellionem concupiscentiæ: Ergo ei debitum fuisset titulo connaturalitatis auxilium ad perseverandum.*

D *Respondeo negando Antecedens. Ad cujus probationem, datâ Majori, nego Minorem: licet enim gratia existens in homine integro non pateretur, sicut in homine lapsò, impedimentum quoad sui conservationem, ex parte rebellionis concupiscentiæ proveniens: erat tamen obnoxia impedimento, quod consistebat in mobilitate & veritabilitate liberi arbitrij, ut constat ex dictis in quarta probatione conclusionis.*

E *Objicies tertio: Debet assignari aliqua differentia, quantum ad necessitatem doni perseverantiæ, inter statum naturæ lapsæ, & statum naturæ integræ; imò talem differentiam valde exaggerat D. Augustinus in libris de corrept. & gratia, & de bono perseverantiæ: Sed nulla erit assignabilis quoad hoc differentia inter illos duos status, si homo in natura integrâ indiguit auxilio speciali ad perseverandum; nam juxta hanc doctrinam verum erit dicere, quod sicut ad perseverandum actu non satis est in natura lapsa auxilium sine quo perseverari non possit, sed requiritur insuper auxilium quo perseveretur de facto; ita & in statu naturæ integræ: Ergo &c.*

L *Respondeo concessa Majori, negando Minorem: cum enim necessitas auxilij specialis ad perseverandum in gratia, proveniret in natura integrâ præcisè ex veritabilitate liberi arbitrij, in natura verò lapsa oriatur etiâ ex rebellionem concupiscentiæ; sufficienter inde salvatur disparitas quoad ejus necessitatem inter statum naturæ integræ, & statum naturæ lapsæ: falsum autem omnino est, quod D. Augustinus locis citatis exaggeret differentiam inter statum naturæ integræ, & statum naturæ lapsæ, quoad necessitatem gratiæ ad perseverandum; solum enim ibi in hoc distinguit illos duos status, quod cum Adamus in priori non perseveraverit, solam potentiam ad perseverandum*